

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/56/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414202037
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6414202037.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v právnej veci žalobkyne O. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. XXX/XX, Z. nad V., zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466 proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, v odd. Sro, vložka č. 23636/B, o 1455,25 € prísl., o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu v Žiari nad Hronom č.k. 4C 19/2014-43 zo dňa 08. 12. 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd rozhodol tak, že žalobu žalobkyne, ktorou navrhovala, aby žalovaný bol povinný zaplatiť jej sumu 1 455,20 € a 8, 25% úrok z omeškania ročne zo sumy 1 455,20 € od 11. 02. 2014 do zaplataenia v plnom rozsahu zamietol.

O trovách konania prvostupňový súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol: „Žalobkyňa prostredníctvom svojho splnomocneného právneho zástupcu, podala na Okresný súd Žiar nad Hronom dňa 24.02.2014 žalobu, v ktorej navrhovala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej žalovanú sumu, z titulu bezdôvodného obohatenia. K bezdôvodnému obohateniu malo dôjsť tým, že zmluva o úvere číslo 603700260 nemá náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, preto ju treba považovať za bez úročnú a bez poplatkov a ak si požičala 350 eur, bola povinná vrátiť len túto sumu, pričom v skutočnosti na účet žalovaného zaplatila 1.805,20 eur.

Žalovaný navrhoval, aby bolo konanie zastavené, a to z toho dôvodu, že je tu prekážka už právoplatne rozhodnutej veci, nakoľko legitímnosťou zmluvných podmienok sa zaoberal Stály rozhodcovský súd v rozhodcovskom konaní a ďalej navrhoval, aby žaloba bola zamietnutá, a to z toho dôvodu, že žalobkyňa plnila na základe exekúcie, podkladom pre exekúcie bol vykonateľný rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, a preto takéto plnenie nemožno považovať za bezdôvodné obohatenie, v zmysle § 451 O. z.

Účastníci sa na pojednávanie nedostavili, ospravedlnili svoju neprítomnosť, a preto sa pojednávalo v ich neprítomnosti (§ 101 ods. 2 O. s. p.).

Z listinných dôkazov nie je sporné, že účastníci uzavreli dňa 26.01.2010 Zmluvu o úvere číslo 603700260. Na základe tejto zmluvy, žalovaný požičal žalobkyňu sumu 350 eur. Z prehľadu o splátkach nie je sporné, že žalobkyňa zaplatila žalovanému z tejto zmluvy od 27.02.2010 až do 14.08.2013, sumu 1.805,20 eur. Z predloženého rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, spisovej značky SR 11697/10 je dokázané, že

žalobkyňa bola týmto rozsudkom zaviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 890,87 eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 890,87 eur od 11.07.2010 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 890,87 eur od 23.09.2010 do zaplatenia a trovy rozhodcovského konania. Rozhodcovský rozsudok sa týkal tejto zmluvy o úvere, t.j. číslo 603700260 a Okresný súd v Žiari nad Hronom dňa 17.03.2011 poveril súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, vykonaním exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým bol právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok, ktorý je uvedený vyššie. Konanie sa viedlo pod spisovou značkou 4Er/383/2011. Na základe tejto exekúcie, potom žalobkyňa zaplatila žalovanému uvedenú sumu.

Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Z vykonaného dokazovania má súd za dokázané, že žalobkyňa plnila žalovanému zo Zmluvy o úvere číslo 603700260 sumu, na ktorú bola zaviazaná právoplatným a vykonateľným rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu. Rozhodnutie rozhodcovského súdu, v zmysle § 35 Zákona číslo 244/2002 o rozhodcovskom konaní, je právoplatný rozsudok. Účinky právoplatného rozhodcovského rozsudku sú zhodné s účinkami rozsudku súdu upraveného v § 159 a nasl. O.s.p., a preto má súd za dokázané, že žalobkyňa plnila žalovanému na základe exekúcie, to čo jej prikazovalo právoplatné rozhodnutie, a takéto konanie nemožno podradiť po ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Na strane žalovaného, preto nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, a preto súd žalobu žalobkyne zamietol.

Súd sa zaoberal aj otázkou právoplatne rozhodnutej veci. V tomto konaní však ide iný nárok než nárok, ktorý bol priznaný Stálym rozhodcovským súdom, a preto nevznikla prekážka právoplatne rozhodnutej veci.

Žalovaný mal vo veci úspech, trovy konania si neuplatňoval, a preto súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

V súlade s § 204 OSP proti rozsudku prvostupňového súdu podala odvolanie žalobkyňa v plnom rozsahu v súlade s § 205 ods. 2 písm. a/ OSP - v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, ustanovením § 205 ods. 2 písm. d/ OSP - súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ustanovením § 205 ods. 2 písm. f/ OSP - rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť v celom rozsahu a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobkyňa uviedla, že jej bola odňatá možnosť konania pred súdom, keď jej nebolo doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe, čím napriek žiadosti žalobcu nebola poskytnutá lehota na vyjadrenie sa k predmetnému vyjadreniu.

Odvolateľka poukázala na to, že na plnenie zo zmluvy o úvere č. 603700260 bola síce zaviazaná právoplatným a vykonateľným rozsudkom stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. sp.zn. SR 11697/10, avšak rozhodcovskú doložku v znení, ako je formulovaná vo VOP je potrebné považovať ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda rozhodcovský rozsudok vydaný na základe takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky znevýhodňujúcej spotrebiteľa je potrebné posúdiť, ako ničotný, paakt (poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. 4 MCdo 6/2012, 6 NCdo 9/2012, 6 MCdo 14/ 2012, podľa ktorých, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku res iudicata. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 31/2013 a 6 ECdo 199/2013, v ktorom sa konštatuje, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej

zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku v zmysle jeho nezáväznosti.

Otázka materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku bola posudzovaná v exekučnom konaní a materiálna právoplatnosť (§ 159 ods. 2 OSP) bola prelomená exekučným súdom exekúcia bola zastavená z dôvodu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Problém prelomenia materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku je už predmetom konštantnej judikatúry najvyššieho súdu (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci 6 Cdo 1/2012).

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutej časti v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, rozsudok okresného súdu v súlade s § 221 ods. 1 pís. f), h) OSP zrušil a v súlade s § 221 ods. 2 OSP vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd účastníkovi konania znemožní realizáciu tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva. odňatie možnosti konať pred súdom.

Ako vyplýva z obsahu spisu, predmetom konania je návrh žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že žalobkyňa plnila žalovanému viac ako mala. Žalovaný žiadal návrh zamietnuť, z dôvodu, že žalobkyňa plnila na základe rozhodcovského rozsudku. Vyjadrenie žalovaného nebolo žalobkyňi doručené, napriek tomu, že o jeho doručenie výslovne žiadala spolu s poskytnutím lehoty na vyjadrenie, čím žalovanej bolo neumožnené reagovať na tvrdenia žalovaného.

Prvostupňový súd zamietol návrh z dôvodu, že mal za dokázané, že žalobkyňa plnila žalovanému zo Zmluvy o úvere číslo 603700260 sumu, na ktorú bola zaviazaná právoplatným a vykonateľným rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu. Rozhodnutie rozhodcovského súdu, v zmysle § 35 Zákona číslo 244/2002 o rozhodcovskom konaní, je právoplatný rozsudok. Účinky právoplatného rozhodcovského rozsudku sú zhodné s účinkami rozsudku súdu upraveného v § 159 a nasl. OSP, žalobkyňa, keď plnila žalovanému na základe exekúcie, to čo jej prikazovalo právoplatné rozhodnutie, takéto konanie nemožno podradiť po ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Na strane žalovaného, preto nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, a preto súd žalobu žalobkyne zamietol.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu nie je zrejmé, či sa prvostupňový súd vysporiadal so skutočnosťou, či rozhodcovská zmluva uzatvorená účastníkmi na základe, ktorej rozhodoval rozhodcovský súd je priateľnou, resp. nepriateľnou zmluvnou podmienkou.

Rozhodcovský rozsudok vydaný na základe rozhodcovskej zmluvy, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou je potrebné posúdiť, ako ničotný (nulitný - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúci a nikoho nezaväzujúci, vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku v zmysle jeho nezáväznosti (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 31/2013) .

Z obsahu spisu sa javí, že exekúcia bola vyhlásená za neprípustnú.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je zrejmé, či sa zaoberal otázkou platnosti/neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, a ako ju posúdil. Ak by prvostupňový súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva (doložka) je neplatná následne posúdi, či došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu.

Prvostupňový súd sa nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia s tým, či žalobkyňa plnila aj keď v exekučnom konaní, na základe exekučného titulu, ktorý bol po materiálnej stránke vykonateľný, keď navyiac v spise na nachádza rozhodnutie Okresného súdu v Žiari nad Hronom v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o. proti povinnej Terézii Forgáčovej č.k. 4 Er 383/2011-18 zo dňa 05. 12. 2013, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a zastavená, teda sa javí , že žalobkyňa plnila v exekučnom konaní na základe ničotného aktu - paktu.

Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám (§ 454 Občianskeho zákonníka).

Pokiaľ ide o posúdenie vydania bezdôvodného obohatenia, keď k plneniu došlo v exekučnom konaní, posúdeniu práv a povinností účastníkov nebráni ust. § 61 Exekučného poriadku, ktoré svojou úpravou zákazu restitution in integrum v exekučnom konaní sleduje iný účel a prioritizuje zásadne ochranu dobromyseľnosti tretej osoby.

Závazok vydať bezdôvodné obohatenie vo všeobecnosti nevzniká v dôsledku protiprávnosti, ale vzniká mimozmluvne za splnenia určitých zákonom stanovených podmienok. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie nie je viazaný na splnenie subjektívnych predpokladov a má ju každý, kto sa na úkor iného obohatí; stačí, že k obohateniu došlo bez právom uznaného dôvodu, alebo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva (pravda, v niektorých prípadoch bude tvoriť právnu skutočnosť zakladajúcu bezdôvodné obohatenie protiprávne, prípadne aj zavinené protiprávne správanie obohateného). Znak „bezdôvodnosti“ obohatenia nie je výlučne otázkou výkladu; ustanovenia § 451 a § 454 Občianskeho zákonníka vymedzujú prípady bezdôvodného obohatenia taxatívne spôsobom, ktorý výkladu neponecháva veľký priestor. Jeho právna úprava neplní sankčnú (a tým ani preventívnu) funkciu a jeho pôsobenie je čisto reparačné a sledujúce morálnu zásadu spravodlivosti, aby sa nikto neobohatil na úkor iného (porovnaj ustanovenie § 456 Občianskeho zákonníka, ktoré neumožňuje ponechať si neprislúchajúci prospech dokonca ani v prípade, že ten, komu prináleží nie je známy).

Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže z rozhodnutia prvostupňového súdu a jeho odôvodnenia nie je zrejmé, ako súd vyriešil predbežnú otázku materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu je rozhodnutie prvostupňového súdu nepreskúmateľné. Po posúdení tejto otázky prvostupňovým súdom vzhľadom aj na výklad a účel ustanovenia § 61 Exekučného poriadku (uvedený vyššie), prvostupňový súd posúdi uplatnený nárok. Pokiaľ ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, tento môže vzniknúť len vo výške plnenia nad povinnosť žalobkyne vyplývajúcej z uzatvorenej zmluvy medzi účastníkmi (rozhodnutie NS SR sp. zn. 7 Cdo 85/2013 zo dňa 09.04.2014).

V ďalšom konaní prvostupňový súd tiež doručí žalobkyni vyjadrenie žalovaného zo dňa 05. 11. 2014.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd zrušil rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o trovách odvolacieho konania.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.